

Gỡ nút thắt chi phí tuân thủ, khơi thông động lực tăng trưởng cho doanh nghiệp

10:25 05/05/2026

Trong bối cảnh cạnh tranh ngày càng gay gắt, chi phí tuân thủ đang nổi lên như một “rào cản mềm” nhưng có sức ảnh hưởng lớn tới khả năng phát triển của doanh nghiệp. Từ những quy định kiểm dịch chưa phù hợp đến các yêu cầu môi trường chồng chéo, nhiều doanh nghiệp đang phải gánh thêm chi phí không cần thiết, làm suy giảm sức cạnh tranh và kéo dài thời gian đưa sản phẩm ra thị trường.

Thủ tục chồng chéo khiến chi phí vận hành leo thang

Một ví dụ điển hình được Liên đoàn Thương mại và Công nghiệp Việt Nam dẫn lại là trường hợp các sản phẩm sữa đã tiệt trùng và đóng gói kín vẫn phải thực hiện kiểm dịch động vật khi vận chuyển giữa các tỉnh. Quy định này không chỉ thiếu sự tương thích với thông lệ quốc tế mà còn làm phát sinh thêm chi phí và thời gian cho doanh nghiệp, trong khi hiệu quả kiểm soát dịch bệnh không được cải thiện đáng kể.

Tương tự, trong lĩnh vực thủy sản, các doanh nghiệp hoạt động tại khu công nghiệp đang phải chịu chi phí xử lý nước thải ở mức cao do quy định bắt buộc đầu nối vào hệ thống xử lý tập trung. Điều này dẫn đến tình trạng “xử lý hai lần”, khiến chi phí tăng gấp đôi so với việc doanh nghiệp tự đầu tư hệ thống đạt chuẩn ngay từ đầu. Theo phản ánh của Hiệp hội Chế biến và Xuất khẩu Thủy sản Việt Nam, tổng chi phí phát sinh thêm của toàn ngành có thể lên tới hàng nghìn tỷ đồng mỗi năm – con số đủ để ảnh hưởng đến khả năng cạnh tranh trên thị trường quốc tế.

Đơn giản hóa thủ tục hành chính giúp doanh nghiệp tiết giảm chi phí và tăng tốc mở rộng thị trường

Không chỉ doanh nghiệp lớn, các hộ kinh doanh cũng đang chịu áp lực tương tự. Khảo sát cho thấy chi phí tuân thủ thuế, kế toán gần tương đương với chi phí nguyên liệu đầu vào. Đáng chú ý, khi quy mô kinh doanh mở rộng, mức độ phức tạp của thủ tục lại tăng nhanh hơn khả năng thích ứng, khiến nhiều hộ kinh doanh e ngại chuyển đổi lên mô hình doanh nghiệp.

Ở góc độ nhà đầu tư nước ngoài, rào cản thủ tục hành chính tiếp tục là vấn đề đáng quan ngại. Báo cáo Chỉ số niềm tin kinh doanh của Hiệp hội Doanh nghiệp châu Âu tại Việt Nam cho thấy hơn 60% doanh nghiệp châu Âu đánh giá thủ tục hành chính là trở ngại lớn nhất. Các vấn đề như phê duyệt chậm, quy định thiếu nhất quán và quy trình chồng chéo không chỉ làm tăng chi phí mà còn ảnh hưởng đến tiến độ triển khai dự án và niềm tin của nhà đầu tư.

Cải cách thể chế - “chìa khóa” để doanh nghiệp bứt tốc

Trước thực trạng này, yêu cầu cải cách thủ tục hành chính không còn là mục tiêu dài hạn mà trở thành đòi hỏi cấp thiết. Việc cắt giảm chi phí tuân thủ, đơn giản hóa quy trình và đẩy nhanh phê duyệt hồ sơ được xem là những giải pháp trực tiếp giúp doanh nghiệp giải phóng nguồn lực và tập trung vào hoạt động kinh doanh cốt lõi.

Một số động thái tích cực đã được triển khai, như đề xuất giảm mạnh phí cấp chứng nhận xuất xứ hàng hóa (C/O), góp phần hỗ trợ doanh nghiệp xuất khẩu trong bối cảnh cạnh tranh ngày càng khốc liệt. Đây được xem là bước đi thiết

thực, giúp giảm chi phí và nâng cao khả năng tiếp cận thị trường quốc tế.

Theo các chuyên gia kinh tế, để cải cách đạt hiệu quả thực chất, cần đồng thời thực hiện hai trụ cột: giảm bớt thủ tục không cần thiết và nâng cao hiệu quả thực thi. Khi quy trình được rút gọn và minh bạch, doanh nghiệp sẽ tiết kiệm được thời gian, chi phí, từ đó tăng tốc đầu tư và mở rộng sản xuất.

Số liệu từ Cục Thống kê cho thấy bức tranh doanh nghiệp vẫn đang có những điểm sáng, với hàng chục nghìn doanh nghiệp thành lập mới và quay trở lại hoạt động trong những tháng đầu năm 2026. Tuy nhiên, song song với đó là số lượng lớn doanh nghiệp rút lui khỏi thị trường, phản ánh áp lực không nhỏ từ môi trường kinh doanh, trong đó chi phí tuân thủ là một yếu tố đáng kể.

Về dài hạn, việc giảm gánh nặng thủ tục không chỉ giúp doanh nghiệp tiết kiệm chi phí mà còn tạo nền tảng cho tăng trưởng bền vững. Một môi trường kinh doanh minh bạch, hiệu quả sẽ thúc đẩy dòng vốn đầu tư, nâng cao năng lực cạnh tranh quốc gia và tạo điều kiện để doanh nghiệp tham gia sâu hơn vào chuỗi giá trị toàn cầu.

Có thể thấy, “bức tường” chi phí tuân thủ không phải là rào cản không thể vượt qua. Khi các chính sách cải cách được thực thi đồng bộ và nhất quán, đây sẽ là cơ hội để tái cấu trúc môi trường kinh doanh theo hướng thuận lợi hơn. Gỡ bỏ những điểm nghẽn về thủ tục chính là bước đi quan trọng để doanh nghiệp Việt Nam bứt tốc, mở rộng thị trường và tận dụng hiệu quả các cơ hội tăng trưởng trong giai đoạn mới.

Nam Sơn